บทที่ ๖

นโยบายและมาตรการของทางราชการ

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อุตสาหกรรมเหล็กเส้นเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้เพราะเป็นส่วนประกอบสำคัญในงานก่อสร้างต่าง ๆ ทำให้มีการใช้ทรัพยากรในประเทศให้มีประโยชน์มากยิ่งขึ้น เช่นสินแร่เหล็กและเศษเหล็ก ช่วยประหยัดเงินตราต่างประเทศจากการนำเข้าผลิตภัณฑ์ชนิดนี้ได้ปีละไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท [๑] ช่วยสร้างงานให้แก่แรงงานในประเทศไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ คน [๒] และยังทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่นการผลิตแร่ฟลูออไรท์ ปูนขาว หินปูน แบบหล่อ ฯลฯ อันเป็นวัสดุจำเป็นในการหลอมเหล็ก เป็นต้น ทางรัฐบาลก็ได้เล็งเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมนี้มาเป็นเวลาช้านานแล้ว มีการกำหนดนโยบายและมาตรการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมนี้ ซึ่งสามารถจำแนกเป็นเรื่องใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

๑. นโยบายด้านการผลิต
๒. การควบคุมราคาจำหน่าย
๓. การควบคุมการนำเข้า
๔. การควบคุมการส่งออก
๕. มาตรการอื่น ๆ

---

๑ การส่งเสริมการลงทุน, รายงานประจำปี ๒๕๒๒, กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด มาร์เก็ตติ้งมีเดีย, หน้า ๘๑.

๒ จากแหล่งเดียวกัน.

๑. นโยบายด้านการผลิต

๑.๑ การส่งเสริมการลงทุน

ในบรรดาผลิตภัณฑ์เหล็กทั้งหลายนั้น เหล็กเส้นนับว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนมากที่สุด ปัจจุบัน ทางสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้จัดรวมเข้าไว้เป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมประเภทที่ ๒.๔ คือ การแปรรูปหรือแปรสภาพโลหะ มีผู้ผลิตเหล็กเส้นที่ได้รับการส่งเสริมรวม ๗ ราย มีกำลังผลิตทั้งสิ้น ๖๕๒,๐๐๐ เมตริกตันต่อปี และทำการผลิตโดยเฉลี่ยร้อยละ ๕๒ ของกำลังผลิตตามโครงการ ในจำนวนนี้ เป็นผู้ผลิตประเภทใช้เตาหลอมไฟฟ้า ๕ ราย ส่วนอีก ๒ รายทำการผลิตเหล็กเส้นโดยการรีดเหล็กซ้ำ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ก. ผู้ผลิตเหล็กเส้นที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ประเภทใช้เตาหลอมไฟฟ้าได้แก่

๑. บริษัทจี.เอส.สตีล จำกัด เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๑๑ ปัจจุบันมีทุนจดทะเบียน ๖๐ ล้านบาท เป็นหุ้นของคนไทยร้อยละ ๖๐ และเป็นหุ้นของชาวญี่ปุ่นร้อยละ ๔๐ มีกำลังผลิตเหล็กเส้นตามโครงการ ๑๕๐,๐๐๐ เมตริกตันต่อปี ปัจจุบันผลิตจริงประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ เมตริกตันต่อปี

๒. บริษัทเหล็กไทย-อินเดีย จำกัด เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓ ปัจจุบันมีทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น ๓๕ ล้านบาท เป็นหุ้นของคนไทยร้อยละ ๓๘.๖ เป็นหุ้นของชาวต่างชาติอีกร้อยละ ๖๑.๔ คือสัญชาติอินเดียร้อยละ ๔๔.๐๘ สัญชาติอังกฤษร้อยละ ๑๐.๖๘ และถือสัญชาติอื่นอีกร้อยละ ๑.๖๔ มีกำลังผลิตเหล็กเส้นตามโครงการ ๖๐,๐๐๐ เมตริกตันต่อปี ขณะนี้ผลิตได้จริงประมาณ ๑๖,๐๐๐ เมตริกตันต่อปี

๓. บริษัทโรงงานเหล็กกรุงเทพ จำกัด เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๙ ปัจจุบันมีทุนจดทะเบียน ๒๐ ล้านบาท เป็นหุ้นของคนไทยทั้งสิ้น มีกำลังผลิตเหล็กเส้นตามโครงการ ๑๔๒,๐๐๐ เมตริกตันต่อปี ขณะนี้ผลิตได้จริงประมาณ ๕๕,๐๐๐ เมตริกตันต่อปี

๔. บริษัทเหล็กสยาม จำกัด เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๒ ปัจจุบันมีทุนจดทะเบียน ๓๖๐ ล้านบาท ผู้ถือหุ้นมีสัญชาติไทยทั้งสิ้น มีกำลังผลิตเหล็กเส้นตามโครงการ ๑๕๐,๐๐๐ เมตริกตันต่อปี ขณะนี้ผลิตได้จริงประมาณ ๑๒๔,๐๐๐ เมตริกตันต่อปี ในจำนวนนี้เป็น wire rod ประมาณ ๖๐,๐๐๐ เมตริกตัน

๕. บริษัทกรุงเทพผลิตเหล็กจำกัด เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔ ปัจจุบันมีทุนจดทะเบียน ๑๐๐ ล้านบาท เป็นหุ้นของคนไทย ร้อยละ ๘๓.๘๔ และเป็นหุ้นของชาวไต้หวันร้อยละ ๑๖.๑๖ มีกำลังผลิตเหล็กเส้นตามโครงการ ๗๒,๐๐๐ เมตริกตันต่อปี ขณะนี้ผลิตได้จริงประมาณ ๗๐,๐๐๐ เมตริกตันต่อปี

ข. ผู้ผลิตเหล็กเส้นที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ประเภทรีดเหล็กซ้ำได้แก่

๑. บริษัทชนวีริยะผลิตเหล็ก จำกัด เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ปัจจุบันมีทุนจดทะเบียน ๘ ล้านบาท ผู้ถือหุ้นมีสัญชาติไทยร้อยละ ๖๐ และมีสัญชาติญี่ปุ่นร้อยละ ๔๐ มีกำลังผลิตตามโครงการ ๔๘,๐๐๐ เมตริกตันต่อปี ขณะนี้ผลิตได้จริงประมาณ ๑๗,๐๐๐ ตันต่อปี

๒. บริษัทสหวิริยาสตีลเวอคส์ จำกัด เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๑๓ ปัจจุบันมีทุนจดทะเบียน ๒๕ ล้านบาท ผู้ถือหุ้นมีสัญชาติไทยร้อยละ ๙๙.๑ และมีสัญชาติไต้หวันร้อยละ ๐.๙ มีกำลังผลิตเหล็กเส้นตามโครงการ ๓๐,๐๐๐ เมตริกตันต่อปี ขณะนี้ผลิตได้จริงประมาณ ๑๒,๐๐๐ เมตริกตันต่อปี

อุตสาหกรรมเหล็กเส้นนี้ ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากทางสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ปรากฏว่า ขณะนั้นกำลังผลิตเหล็กเส้นในประเทศมีมากกว่าความต้องการอยู่มาก คือมีกำลังผลิต**รวม** ๔๓๑,๗๐๐ เมตริกตันต่อปี [๑] แต่ความต้องการใช้มีเพียง

---

[๑] จากตารางที่ ๑๒.

๒๑๖,๔๖๓ เมตริกตันต่อปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘๔ ของกำลังผลิตรวมเท่านั้น ผู้ผลิตประสบกับปัญหามีเหล็กเส้นค้างสต๊อคอยู่มาก ทางคณะกรรมการฯ จึงปรับนโยบายเสียใหม่ โดยหยุดให้การส่งเสริมแก่ผู้ผลิตเหล็กเส้นรายใหม่ตั้งแต่นั้นมา จนกระทั่งปัจจุบันก็ยังไม่มีนโยบายให้การส่งเสริมแก่ผู้ผลิตรายใหม่ ส่วนการขยายกำลังผลิตของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมอยู่แล้ว ก็ยังได้รับการสนับสนุนอยู่บ้างโดยเฉพาะการขยายทางด้านการผลิตประเภทใช้เตาหลอมไฟฟ้า ซึ่งสามารถควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานสำหรับการขยายกำลังผลิตทางด้านรีดเหล็กซ้ำนั้น ไม่มีนโยบายให้การสนับสนุน เพราะมีปัญหาในด้านการควบคุมคุณภาพของผลผลิต

๑.๒ การควบคุมการผลิต

เนื่องจากภาวะวิกฤติการณ์น้ำมันขึ้นราคาอย่างรุนแรงในปี ๒๕๑๖ มีผลให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ เศรษฐกิจของโลกตกต่ำลงตลอดถึงปี ๒๕๑๘ สถานการณ์ดังกล่าวเริ่มฟื้นตัวขึ้นในปี ๒๕๑๙ มีการลงทุนเพิ่มขึ้นในอุตสาหกรรมต่าง ๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้เหล็ก โดยเฉพาะการก่อสร้างมีแนวโน้มว่าจะมีการขยายตัวเป็นอย่างมาก อันเป็นผลจากนโยบายของรัฐบาลปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ในอันที่จะแก้ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัยของข้าราชการตำรวจ และประชาชน นอกจากนี้ งบประมาณแผ่นดินปี ๒๕๒๑ ยังได้อนุมัติรายจ่ายเป็นมูลค่าสูงมาก สำหรับการก่อสร้างอาคารที่ทำการตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ของกระทรวง ทบวงกรมต่าง ๆ ทางด้านธุรกิจบ้านจัดสรรก็กำลังขยายตัว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นมูลเหตุชักจูงใจให้มีการขยายกำลังผลิตเหล็กเส้นอย่างมากมายในช่วงปี ๒๕๒๐ - ๒๕๒๑ จากกำลังผลิตรวมซึ่งมีอยู่ประมาณ ๔๘๒,๔๐๐ เมตริกตันต่อปี ในปี ๒๕๑๖ เพิ่มขึ้นเป็นประมาณ ๑,๐๓๐,๐๐๐ เมตริกตันต่อปี ในปี ๒๕๒๑ ซึ่งเพิ่มขึ้นถึงประมาณร้อยละ ๑๐๙ และส่วนใหญ่เป็นโรงงานประเภทรีดเหล็กซ้ำ เนื่องจากก่อตั้งได้ง่ายกว่า และใช้เงินลงทุนไม่มากนัก ผลปรากฏว่า จากการขยายตัวของกำลังผลิต ทำให้มีกำลังผลิตมากกว่าความต้องการถึงเท่าตัวในขณะนั้น ทางกระทรวงอุตสาหกรรมเองก็ได้มีการศึกษาถึงปัญหา

เรื่องนี้ และลงความเห็นว่า อุตสาหกรรมเหล็กเส้นที่มีอยู่ในขณะนั้น มีกำลังผลิตเกินความต้องการของตลาด และเพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กของประเทศ ทางกระทรวงอุตสาหกรรม จึงได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับอุตสาหกรรมผลิตเหล็กเส้นเสริมคอนกรีต ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๒๑ เพื่อระงับการขยายกำลังผลิตของเหล็กเส้นดังนี้

"(๑) ระงับการอนุญาตให้ตั้งหรือขยายโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเหล็กเส้นเสริมคอนกรีตชนิด เหล็กเส้นกลม เหล็กข้ออ้อย และเหล็กรีดซ้ำ (Re - rolling)

(๒) โรงงานอุตสาหกรรมผลิตเหล็กเส้นดังกล่าวที่ดำเนินการอยู่แล้ว หรืออยู่ในระหว่างการก่อสร้าง ขยายหรือปรับปรุง ก่อนประกาศนี้ หรือโรงงานที่ต้องการจะเปลี่ยนแปลงกรรมวิธีในการผลิต ที่จะทำให้ผลิตภัณฑ์เหล็ก มีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของกระทรวงอุตสาหกรรม ให้ส่งเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงอุตสาหกรรม พิจารณาเป็นราย ๆ ไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะมีประกาศเปลี่ยนแปลง"

และจนกระทั่งบัดนี้ ก็ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายดังกล่าวแต่ประการใด

๑.๓ การควบคุมมาตรฐานการผลิต

เนื่องจากเหล็กเส้นเสริมคอนกรีต เป็นวัสดุที่ใช้ในงานก่อสร้างต่าง ๆ เพื่อช่วยเสริมเนื้อคอนกรีตให้รับแรงดึงได้มากขึ้น คุณภาพของเหล็กเส้น จึงมีความสำคัญต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมาก ดังนั้น เพื่อเป็นการช่วยเสริมสร้างความปลอดภัยให้แก่ประชาชน ตลอดจนช่วยเสริมสร้างความเชื่อถือในคุณภาพของเหล็กเส้นที่ผลิตเป็นลำเป็นสันในประเทศไทยแล้ว ทางกระทรวงอุตสาหกรรม โดยคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม จึงเห็นสมควรให้จัดร่างมาตรฐานเหล็กเส้นเสริมคอนกรีตขึ้น ซึ่งมาตรฐานเหล็กเส้นเสริมคอนกรีตที่ร่างขึ้นในครั้งแรกคือ มาตรฐานเหล็กเส้น

เสริมคอนกรีตประเภทเหล็กเส้นกลม และได้ประกาศใช้เป็นมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๕ ใช้มาตรฐานเลขที่ มอก. ๒๐ - ๒๕๑๕ ในปีต่อมา ก็ได้จัดร่างมาตรฐานเหล็กเส้นเสริมคอนกรีตชนิดเหล็กข้ออ้อยเสร็จเรียบร้อย และประกาศใช้เป็นมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของประเทศไทยเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ โดยใช้มาตรฐานเลขที่ มอก.๒๔-๒๕๑๖

อย่างไรก็ดี แม้ว่าประเทศไทยจะมีมาตรฐานเหล็กเส้นเสริมคอนกรีตแล้วก็ตาม แต่เป็นเพียงประกาศของกระทรวงอุตสาหกรรมเท่านั้น มิได้ออกพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับเป็นกฎหมาย ดังนั้น จึงมีผู้ผลิตบางส่วนผลิตเหล็กเส้นที่ไม่ได้มาตรฐานออกจำหน่าย เช่นลดขนาด และน้ำหนักของเหล็กเส้นลง เพื่อให้เสียค่าใช้จ่ายในการผลิตน้อยลง เป็นต้น ซึ่งในการนำเหล็กเส้นที่มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานไปใช้ในการก่อสร้างนั้น เป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างมาก ดังนั้น ทางวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงได้มีหนังสือถึงคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในขณะนั้น เพื่อเสนอให้มีการบังคับใช้มาตรฐานผลิตภัณฑ์เหล็กเส้นเสริมคอนกรีต ซึ่งขั้นตอนและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินการเพื่อให้เหล็กเส้นเสริมคอนกรีตเป็นผลิตภัณฑ์ที่ต้องเป็นไปตามมาตรฐานนั้น มีความเป็นมาตามลำดับดังนี้

๓๑ มีนาคม ๒๕๑๘ วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ได้มีหนังสือถึงคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม แจ้งว่า คณะกรรมการวิชาการสาขาวิศวกรรมโยธาได้ประชุมกันเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๑๘ เสนอให้มีมาตรการควบคุมเหล็กเส้นให้ถูกต้องตามมาตรฐาน ทั้งนี้ เพื่อความปลอดภัยและประหยัดในการก่อสร้าง

๑ เมษายน ๒๕๑๘ คณะกรรมการฯ มีมติให้สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เชิญผู้แทนโรงงานเหล็กรีดซ้ำมาหารือ

และให้ส่งเรื่องให้กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
วิเคราะห์และพิจารณาถึงข้อดี ข้อเสีย ของการ
กำหนดให้เหล็กเส้นต้องเป็นไปตามมาตรฐาน

๖ พฤษภาคม ๒๕๑๘ กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรมรายงานว่า เห็นควร
กำหนดให้เหล็กเส้นเสริมคอนกรีตต้องเป็นไปตาม
มาตรฐาน ส่วนการประชุมของโรงงานเหล็กรีด
ซ้ำ ได้ขอผ่อนผันให้ยืดเวลาการบังคับใช้ออกไป ๑ ปี
คณะกรรมการฯ ลงมติให้ดำเนินการกำหนดให้เหล็ก
เส้นต้องเป็นไปตามมาตรฐาน โดยมีผลเริ่มบังคับใช้
หลังจากนี้อีก ๑ ปี

๑ กรกฎาคม ๒๕๑๘ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการ ให้ดำเนินการได้

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๑๘ สำนักงานฯ แถลงว่า จะประกาศบังคับใช้เหล็กเส้น
กลมและเหล็กข้ออ้อยที่ใช้เสริมคอนกรีตในการ
ก่อสร้าง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้คัดค้านได้ภายใน
สามสิบวัน

๒๙ สิงหาคม ๒๕๑๘ มีผู้คัดค้าน ๖ รายได้แก่ บริษัทยูเนียนมิทอลจำกัด
บริษัทบางนาจักรกล จำกัด บริษัทสหวิริยาสตีล
เวอคส์ จำกัด บริษัทชนวิริยะผลิตเหล็กจำกัด
บริษัทไมเยอร์(ประเทศไทย) จำกัด และบริษัท
เมืองไทยเหล็กกล้าจำกัด โดยยื่นคำคัดค้านเกี่ยว
กับเรื่อง กรรมวิธีผลิตส่วนประกอบทางเคมีและ
คุณสมบัติทางกล แต่ไม่ขัดข้องที่จะปฏิบัติตามในด้าน
ขนาด คณะกรรมการฯ จึงมีมติให้มีการฟังคำแถลง
การคัดค้านในวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๑๙

๑ มีนาคม ๒๕๑๙ คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กแห่งชาติ มีหนังสือแสดงความเห็นว่า เหล็กเส้นเสริมคอนกรีตจะต้องเป็นไปตามมาตรฐาน เหตุผลก็คือ เพื่อมิให้เกิดความเสี่ยงในความปลอดภัยของผู้ใช้ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคในด้านราคาและคุณภาพ และไม่เป็นการสุดวิสัยที่โรงงานต่าง ๆ จะปรับปรุงวิธีการผลิต และควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ของตนให้เข้ามาตรฐานที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นการประหยัดในการผลิตและการออกแบบก่อสร้าง เพื่อให้การกำหนดราคาเป็นไปโดยสะดวกและเอื้ออำนวยต่อการสร้างความเชื่อถือในการส่งผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

๒๐ พฤษภาคม ๒๕๑๙ คณะกรรมการฯ ฟังคำแถลงคัดค้าน ซึ่งผู้คัดค้านทั้ง ๖ ราย อันเป็นผู้ผลิตเหล็กเส้นประเภทรีดซ้ำได้อ้างว่า ไม่สามารถผลิตเหล็กเส้นกลมรีดซ้ำดังกล่าว ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานเหล็กเส้นกลมได้ เพราะไม่สามารถควบคุมส่วนประกอบทางเคมี หากกำหนดเป็นมาตรฐานบังคับ ก็จะเป็นสาเหตุให้ปิดโรงงานไปตามกัน สำหรับคุณสมบัติทางกลนั้นได้เคยตรวจสอบแล้ว ไม่เป็นปัญหาแต่อย่างใด แม้แต่ในเรื่องขนาด ก็สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานได้ คณะกรรมการฯ จึงมีมติให้ส่งร่างมาตรฐานเหล็กเส้นเสริมคอนกรีตชนิดเหล็กเส้นกลม ให้คณะกรรมการวิชาการพิจารณาใหม่ และยังได้เชิญผู้แทนของผู้ผลิตที่คัดค้านมาร่วมพิจารณาด้วย อันเป็นผลให้มี

การตกลงกำหนดมาตรฐานเหล็กเส้นเสริมคอนกรีต ชนิดเหล็กรีดซ้ำ เพิ่มขึ้นมาอีกหนึ่งมาตรฐาน และประกาศเป็นมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๒๐ โดยใช้มาตรฐานเลขที่ มอก. ๒๑๑-๒๕๒๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๒๐ สำนักงานฯ ได้ออกประกาศเป็นครั้งที่ ๒ ให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเหล็กเส้นเสริมคอนกรีต: เหล็กเส้นกลม (มอก. ๒๐-๒๕๒๐) [๑] เหล็กข้ออ้อย (มอก. ๒๔-๒๕๑๖) และเหล็กรีดซ้ำ (มอก. ๒๑๑-๒๕๒๐) ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน

๑๗ มิถุนายน ๒๕๒๐ ผู้คัดค้านชุดเดิมได้ยื่นหนังสือคัดค้านอีก คณะกรรมการฯ จึงได้กำหนดให้มีการฟังคำแถลงคัดค้านครั้งที่ ๒ ในวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๒๐

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๒๐ คณะกรรมการฯ ฟังคำแถลงคัดค้านครั้งที่ ๒ ซึ่งผู้ผลิตเหล็กเส้นประเภทรีดซ้ำอ้างว่า ได้ติดต่อสั่งซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศไปแล้ว และมีวัตถุดิบเหลือค้างอยู่เป็นจำนวนมาก เกรงว่าจะทำเหล็กเส้นจากวัตถุดิบดังกล่าวนี้ไม่ได้ตามมาตรฐานโดยสมบูรณ์ จึงขอขยายเวลาออกไปอีกประมาณ ๑ $\frac{1}{2}$ ปี ถึง ๒ ปี

---

[๑] แก้ไขจากมาตรฐานที่ มอก. ๒๐-๒๕๑๕ เป็น มาตรฐานที่ มอก. ๒๐-๒๕๒๐ ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ ๒๕๕ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๒๐.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒ สิงหาคม ๒๕๒๐	คณะกรรมการวินิจฉัยคำคัดค้านแล้ว มีมติยืนยันให้เหล็กเส้นเสริมคอนกรีตต้องเป็นไปตามมาตรฐาน โดยได้พิจารณาเห็นว่า ผู้คัดค้านได้ทราบอยู่แล้วว่าจะมีการกำหนดให้เหล็กเส้นต้องเป็นไปตามมาตรฐาน แต่ผู้คัดค้านไม่ได้ให้ความสนใจที่จะตระเตรียมปรับปรุงการสั่งซื้อวัตถุดิบการทำ และการควบคุมคุณภาพให้สามารถทำเหล็กเส้นให้เป็นไปตามมาตรฐานได้อย่างจริงจัง ข้ออ้างดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยเหตุผล อย่างไรก็ดี เพื่อเป็นการแก้ปัญหาข้อขัดข้องของผู้คัดค้านและของผู้ทำเหล็กเส้นรีดซ้ำรายอื่น ๆ คณะกรรมการฯ จึงมีมติให้สำนักงานฯ ดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกา กำหนดให้เหล็กเส้นเสริมคอนกรีตทั้ง ๓ ประเภทต้องเป็นไปตามมาตรฐาน โดยให้มีผลบังคับใช้ในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๒๑
๑๖ สิงหาคม ๒๕๒๐	สำนักงานฯ ประกาศแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ว่าจะกำหนดเริ่มใช้บังคับมาตรฐานในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๒๑
๓๑ มกราคม ๒๕๒๑	พระราชกฤษฎีกากำหนดให้เหล็กเส้นเสริมคอนกรีตต้องเป็นไปตามมาตรฐานได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา
๗ กรกฎาคม ๒๕๒๑	โรงงานเหล็กรีดซ้ำจำนวน ๓๐ โรงงาน ได้เข้าชื่อร้องเรียนต่อ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ว่ายังไม่พร้อมที่จะปฏิบัติตามมาตรฐาน
๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๑	โรงงานเหล็กรีดซ้ำจำนวน ๓๐ โรงงานดังกล่าวได้เข้าชื่อร้องเรียนต่อ ฯพณฯ ประธานสภานโยบายแห่งชาติอีก

๑ สิงหาคม ๒๕๒๑	เริ่มใช้บังคับมาตรฐานเหล็กเส้นเสริมคอนกรีตตามพระราชกฤษฎีกา
๑๕ สิงหาคม ๒๕๒๑	คณะรัฐมนตรีลงมติรับหลักการ ร่างพระราชกฤษฎีกาขยายวันเริ่มใช้บังคับ กำหนดให้เหล็กเส้นเสริมคอนกรีตต้องเป็นไปตามมาตรฐาน ออกไปเป็นวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๒๒ ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอ
๑ มกราคม ๒๕๒๒	เริ่มใช้บังคับตามพระราชกฤษฎีกา กำหนดให้เหล็กเส้นเสริมคอนกรีตทั้ง ๓ ชนิดต้องเป็นไปตามมาตรฐาน

แม้ว่าในการกำหนดบังคับใช้มาตรฐานเหล็กเส้นเสริมคอนกรีตนั้น ทางสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะได้อะลุ้มอะล่วย พยายามแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งเสียเวลาในการดำเนินการนานถึง ๔ ปีก็ตาม แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังไม่หมดสิ้นไป ดังปรากฏว่าเมื่อทางสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ออกตรวจโรงงานที่ผลิตเหล็กเส้นรีดซ้ำครั้งใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๖ พฤษภาคม ที่ผ่านมานี้ ผลปรากฏว่าเพียงระยะเวลาเดือนเดียว โรงงานเหล็กเส้นรีดซ้ำที่ถูกตรวจสอบประมาณ ๓๐ โรงงานนั้น มีผลิตภัณฑ์เหล็กเส้นรีดซ้ำที่ไม่ถูกต้องตามมาตรฐาน ไม่ต่ำกว่า ๒ พันเมตริกตัน ซึ่งคิดเป็นมูลค่าไม่ต่ำกว่า ๑๕ - ๒๐ ล้านบาท[๑] และยังเป็นกรณีพิพาทอยู่จนกระทั่งบัดนี้

---

[๑] หนังสือพิมพ์รวมประชาชาติ, วันเสาร์ที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๓, หน้า ๖.

๒. การควบคุมราคาจำหน่าย

๒.๑ การควบคุมราคาจำหน่ายโดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

เนื่องจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนนั้น จะได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตลอดจนได้รับการคุ้มครองจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน อาทิเช่น ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้าของเครื่องจักรที่นำเข้าจากต่างประเทศ ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ในระยะเวลาที่จำกัด ได้รับการคุ้มครองโดยการห้ามนำเข้าผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการส่งเสริม เป็นต้น ดังนั้น เพื่อมิให้ผู้ผลิตที่ได้รับการส่งเสริมนั้นเอาเปรียบผู้บริโภค และเพื่อให้ความคุ้มครองแก่ผู้ใช้เหล็กเส้นในประเทศด้วย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน จึงได้ประกาศควบคุมราคาขายขั้นสูงจากโรงงานของผู้ผลิตเหล็กเส้นที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน โดยมีการประกาศควบคุมราคาขายขั้นสูงมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ และได้มีการปรับราคาขายขั้นสูงที่กำหนดไว้เป็นระยะ ๆ เพื่อความเหมาะสมตามภาวะการณ์ โดยคำนึงถึงต้นทุนการผลิตต่าง ๆ ของโรงงานเป็นสำคัญ การปรับปรุงกำหนดราคาขายขั้นสูงนี้ ได้กระทำมาหลายครั้ง ดังนี้คือปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ๒๕๑๓, ๒๕๑๔ และ ๒๕๑๖ ซึ่งปรับปรุงถึง ๓ ครั้ง อันเนื่องจากภาวะวิกฤตการณ์น้ำมันขึ้นราคาอย่างรุนแรง ซึ่งกำหนดราคาขายขั้นสูงของเหล็กเส้นจากโรงงานสำหรับผู้ผลิตที่ได้รับการส่งเสริม ที่ปรับปรุงครั้งหลังสุดเมื่อปี ๒๕๑๖ คือกำหนดราคาตามประกาศ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๑๘/๒๕๑๖ ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๑๖ เป็นดังนี้

ชนิดเหล็กเส้น	ขนาดและคุณภาพ	ราคาจากโรงงานไม่เกิน (บาท/เมตริกตัน)
ลวดเหล็กเป็นขด	๕.๕ มม.	๗,๐๐๐.-
เหล็กเส้นกลม	๕.๕ มม.	๖,๙๐๐.-
เหล็กเส้นกลม	๖ มม.	๖,๘๐๐.-
เหล็กเส้นกลม	๙ มม.	๖,๗๐๐.-

ชนิดเหล็กเส้น	ขนาดและคุณภาพ	ราคาจากโรงงานไม่เกิน (บาท/เมตริกตัน)
เหล็กเส้นกลม	๑๒ มม.	๖,๔๐๐.-
เหล็กเส้นกลม	๑๕-๒๘มม.	๖,๒๐๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB ๙	ชั้นคุณภาพ SD ๒๘	๖,๗๕๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB ๙	ชั้นคุณภาพ SD ๓๐	๖,๘๕๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB ๙	ชั้นคุณภาพ SD ๓๕	๖,๙๐๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB ๑๒	ชั้นคุณภาพ SD ๒๘	๖,๔๕๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB ๑๒	ชั้นคุณภาพ SD ๓๐	๖,๕๕๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB ๑๒	ชั้นคุณภาพ SD ๓๕	๖,๖๐๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB ๑๖-๒๘	ชั้นคุณภาพ SD ๒๘	๖,๓๕๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB ๑๖-๒๘	ชั้นคุณภาพ SD ๓๐	๖,๔๕๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB ๑๖-๒๘	ชั้นคุณภาพ SD ๓๕	๖,๕๐๐.-

ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขในการขายว่า หากราคาขายจากผู้ขายส่งและผู้ขายปลีกในเขตกรุงเทพมหานคร สูงกว่าราคาขายจากโรงงานร้อยละ ๕ และ ๑๒ ตามลำดับแล้ว โรงงานผู้ผลิตจะต้องขายเหล็กเส้นในราคาขายส่งและขายปลีกไม่สูงกว่าราคาขายจากโรงงานร้อยละ ๕ และ ๑๒ ตามลำดับ ซึ่งการขายส่งในที่นี้ หมายถึงการขายตั้งแต่ ๒๐ ตันขึ้นไป หรือการขายให้แก่ผู้ซื้อที่นำไปขายอีกทอดหนึ่ง และการขายปลีกในที่นี้หมายถึง การขายที่ต่ำกว่า ๒๐ ตัน

กำหนดราคาขายดังกล่าว ได้ใช้บังคับมาเรื่อย จนกระทั่งเมื่อต้นปี ๒๕๒๒ ผู้ผลิตที่ถูกควบคุมราคาขายตามประกาศดังกล่าวแล้ว ได้มีการร้องเรียนขอให้แก้ไขกำหนดราคาขายขั้นสูงเสียใหม่ให้เหมาะกับภาวะการณ์ ซึ่งในระยะเวลาประมาณ ๕ ปีที่ผ่านมา ต้นทุนการผลิตต่าง ๆ ได้สูงขึ้นมาก ทางคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

จึงได้พิจารณาปรับปรุงราคาขายขั้นสูงของเหล็กเส้นจากโรงงานเสียใหม่ ซึ่งมีการปรับปรุงและกำหนดราคาใหม่ถึง ๒ ครั้งคือ ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๒๒ และในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๒ ดังนี้

ราคาขายขั้นสูงของเหล็กเส้นจากโรงงานตามกำหนดของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

หน่วย : บาท/เมตริกตัน

ชนิดของเหล็กเส้น	ขนาดและคุณภาพ	กรกฎาคม ๒๕๒๒	พฤศจิกายน ๒๕๒๒
ลวดเหล็กเป็นขด	๕.๕ มม.	๗,๖๐๐.-	๘,๔๐๐.-
เหล็กเส้นกลม	๕.๕ มม.	๗,๔๘๐.-	๘,๒๘๐.-
เหล็กเส้นกลม	๖ มม.	๗,๓๘๐.-	๘,๑๗๐.-
เหล็กเส้นกลม	๙ มม.	๗,๒๗๐.-	๘,๐๕๐.-
เหล็กเส้นกลม	๑๒ มม.	๖,๙๔๐.-	๗,๖๘๐.-
เหล็กเส้นกลม	๑๕-๒๘ มม.	๖,๗๓๐.-	๗,๔๕๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB ๙	ชั้นคุณภาพ SD ๒๔	๗,๓๒๐.-	๘,๑๐๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB ๙	ชั้นคุณภาพ SD ๓๐	๗,๔๓๐.-	๘,๒๒๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB ๙	ชั้นคุณภาพ SD ๓๕	๗,๔๙๑.-	๘,๒๙๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB๑๒	ชั้นคุณภาพ SD ๒๔	๗,๐๐๐.-	๗,๗๕๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB ๑๒	ชั้นคุณภาพ SD ๓๐	๗,๑๐๐.-	๗,๘๗๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB ๑๒	ชั้นคุณภาพ SD ๓๕	๗,๐๖๐.-	๗,๙๒๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB ๑๖-๒๘	ชั้นคุณภาพ SD ๒๔	๖,๘๙๐.-	๗,๖๓๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB ๑๖-๒๘	ชั้นคุณภาพ SD ๓๐	๗,๐๐๐.-	๗,๗๕๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ DB ๑๖-๒๘	ชั้นคุณภาพ SD ๓๕	๗,๐๕๐.-	๗,๘๐๐.-

ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขในการขายว่า หากราคาจากผู้ขายส่งและผู้ขายปลีกในเขตกรุงเทพมหานคร สูงกว่าราคาขายจากโรงงานร้อยละ ๓ และ ๗ ตามลำดับแล้ว โรงงานผู้ผลิตจะต้องขายเหล็กเส้นในราคาขายส่งและขายปลีกไม่สูงกว่าราคาขายจากโรงงานร้อยละ ๓ และ ๗ ตามลำดับ ซึ่งความหมายของการขายส่งและขายปลีกก็คงเหมือนเดิม

แม้ว่าเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๒ ทางคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะได้ปรับราคากำหนดของเหล็กเส้นเสียใหม่ โดยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๑๐.๗ ของราคากำหนดเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๒๒ แล้วก็ตาม แต่เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๓ นี้ รัฐบาลได้ประกาศขึ้นค่าไฟฟ้าอีกประมาณร้อยละ ๔๗ จึงทำให้กำหนดราคาขายซึ่งเพิ่งปรับปรุงได้เพียง ๒ - ๓ เดือนนั้น ไม่เหมาะสมกับภาวะของต้นทุนการผลิตปัจจุบัน ทางคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน จึงมีมติให้กำหนดราคาขายขั้นสูงของเหล็กเส้นจากโรงงานเสียใหม่ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๓ มาจนกระทั่งบัดนี้ คือ

ชนิดของเหล็กเส้น	ขนาดและชั้นคุณภาพ	ราคาขั้นสูงจากโรงงาน (บาท/เมตริกตัน)
ลวดเหล็กเป็นขด	๕.๕ มม.	๘,๗๓๐.-
เหล็กเส้นกลม	๕.๕ มม.	๘,๖๔๐.-
เหล็กเส้นกลม	๖ มม.	๘,๕๒๐.-
เหล็กเส้นกลม	๙ มม.	๘,๓๙๐.-
เหล็กเส้นกลม	๑๒ มม.	๘,๐๑๐.-
เหล็กเส้นกลม	๑๕-๒๘ มม.	๗,๗๗๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ	DB ๙ชั้นคุณภาพ SD ๒๙	๘,๔๕๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ	DB ๙ชั้นคุณภาพ SD ๓๐	๘,๕๗๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ	DB ๙ชั้นคุณภาพ SD ๓๕	๘,๖๔๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ	DB ๑๒ชั้นคุณภาพ SD ๒๙	๘,๐๘๐.-

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชนิดของเหล็กเส้น	ขนาดและชั้นคุณภาพ	ราคาขั้นสูงจากโรงงาน (บาท/เมตริกตัน)
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ	DB ๑๒ ชั้นคุณภาพ SD ๓๐	๘,๒๑๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ	DB ๑๒ ชั้นคุณภาพ SD ๓๕	๘,๒๖๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ	DB ๑๖-๒๘ ชั้นคุณภาพ SD ๒๔	๗,๙๖๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ	DB ๑๖-๒๘ ชั้นคุณภาพ SD ๓๐	๘,๐๘๐.-
เหล็กเส้นชนิดมีข้อ	DB ๑๖-๒๘ ชั้นคุณภาพ SD ๓๕	๘,๑๔๐.-

ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขในการขายคงเดิม และปรากฏว่าตั้งแต่กำหนดราคาขายขั้นสูงจากโรงงานเสียใหม่แล้ว ระดับราคาตลาดในปัจจุบันก็ยังต่ำกว่าราคากำหนดนี้อยู่ ทั้งยังมีแนวโน้มลดลง แม้ว่าผู้ผลิตจะอ้างว่าต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากอุปทานในตลาดมีมากกว่าความต้องการนั่นเอง

อย่างไรก็ดี กำหนดราคาขั้นสูงนี้ เป็นเพียงราคาที่ใช้ควบคุมผู้ผลิตที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเท่านั้น มิได้ควบคุมถึงผู้ผลิตอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมทั้งหมด

๑.๒ การควบคุมราคาจำหน่ายโดยกระทรวงพาณิชย์

เนื่องจากภาวะวิกฤตการณ์น้ำมันขึ้นราคา และการขาดแคลนเศษเหล็กในช่วงปลายปี ๒๕๑๖ ทำให้ราคาจำหน่ายเหล็กเส้นเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง ดังนั้น เพื่อมิให้ราคาเหล็กเส้นเพิ่มขึ้นอีกจนอาจทำให้ผู้ใช้เดือดร้อน และเพื่อป้องกันการกักตุนเก็งกำไรของพ่อค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยคณะกรรมการกลางป้องกันการค้ากำไรเกินควร จึงได้ประกาศควบคุมราคาขายปลีกขั้นสูงของเหล็กเส้นกลมขนาดต่าง ๆ ตามประกาศที่ ๘๑/๒๕๑๗ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๗ เรื่อง "ป้องกันการค้ากำไรเกินควรในสินค้าบางชนิด" พร้อมทั้งกำหนดให้ผู้ผลิตและผู้นำเข้าสินค้าที่อยู่ในข่ายควบคุมราคา ต้องแจ้งปริมาณการผลิต และสินค้าคงเหลือทุก ๆ เดือนด้วย และปรากฏว่า หลังประกาศสถานการณ์ทางเศรษฐกิจค่อย ๆ คลี่คลายลง และราคาขายปลีกของเหล็กเส้นก็เริ่มลดลงและเข้าสู่ภาวะปกติเรื่อยมาจนสิ้นปี ๒๕๒๑

ในตอนต้นปี ๒๕๒๒ ราคาเหล็กเส้นเริ่มสูงขึ้นอีก และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ อันเป็นผลมาจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ผู้ผลิตเหล็กเส้นต่าง ๆ ได้มีการร้องเรียนต่อทางกรมการค้าภายใน ขอให้ยกเลิกราคาควบคุมตามประกาศที่ ๘๑/๒๕๑๗ เสีย เนื่องจากต้นทุนวัตถุดิบสูงขึ้นมาก ไม่สามารถจำหน่ายในราคาควบคุมได้ ดังนั้น ทางกระทรวงพาณิชย์ โดยคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด จึงได้มีมติให้ยกเลิกการควบคุมราคาจำหน่ายปลีกสูงสุดของเหล็กเส้นขนาดต่าง ๆ โดยถือว่า คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ทำหน้าที่ควบคุมราคาขายส่งจากโรงงานอยู่แล้ว อีกประการหนึ่ง เงื่อนไขต่อท้ายกำหนดราคาขั้นสูงจากโรงงานที่ว่า "หากราคาจากผู้ขายส่งและขายปลีกในเขตกรุงเทพมหานคร สูงกว่าราคาขายจากโรงงานร้อยละ ๓ และ ๗ ตามลำดับแล้ว โรงงานผู้ผลิตจะต้องขายเหล็กเส้นในราคาขายส่งและขายปลีก ไม่สูงกว่าราคาขายจากโรงงานร้อยละ ๓ และ ๗ ตามลำดับ" เงื่อนไขนี้เปรียบเสมือนเป็นการควบคุมทั้งราคาขายส่งและราคาขายปลีกโดยทางอ้อมอยู่แล้ว นั่นคือ ถ้าหากราคาในตลาดขายส่งและขายปลีกสูงกว่าราคากำหนดโดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ร้อยละ ๓ และ ๗ ตามลำดับแล้ว พ่อค้าขายส่งและผู้ใช้ก็สามารถซื้อเหล็กเส้นจากโรงงานผู้ผลิตที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนได้ในราคากำหนดขั้นสูงจากโรงงาน บวกอีกร้อยละ ๓ หรือ ๗ ตามลำดับ

อนึ่ง ราคาควบคุมจำหน่ายปลีกสูงสุดของเหล็กเส้นถูกยกเลิกโดยประกาศคณะกรรมการกลาง กำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๒๒ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๒๒ เรื่อง "การกำหนดราคาขายสินค้าควบคุม" โดยในประกาศดังกล่าว มิได้กำหนดราคาจำหน่ายปลีกสูงสุดของเหล็กเส้นไว้เลย จึงถือได้ว่าถูกยกเลิกไปโดยปริยาย

ดังนั้น ในเรื่องการควบคุมราคาจำหน่ายของเหล็กเส้น ขณะนี้จึงมีเพียงการกำหนดราคาขั้นสูงจากโรงงาน โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเท่านั้น

๓. การควบคุมการนำเข้า

อุตสาหกรรมเหล็กเส้นเริ่มผลิตกันอย่างจริงจังในประเทศมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ และได้มีการขยายกำลังผลิตมาเรื่อย จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๑๔ ปรากฏว่ากำลังผลิตในประเทศมีมากกว่าความต้องการอยู่มาก โรงงานประสบกับปัญหามีผลผลิตเกินความต้องการ และมีสินค้าค้างสต๊อคเป็นจำนวนมาก และมีท่าว่าปริมาณสต๊อคจะเพิ่มขึ้น ถ้ายังมีการนำเหล็กเส้นเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้น เพื่อให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมภายในประเทศ กระทรวงพาณิชย์ (กระทรวงเศรษฐการในขณะนั้น) จึงได้ประกาศควบคุมการนำเหล็กเส้นเข้ามาในราชอาณาจักร โดยประกาศกระทรวงเศรษฐการ เรื่องการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๖๕) พ.ศ. ๒๕๑๔ ประกาศเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๑๔ ดังนี้

"ให้ยกเลิกการอนุญาตเป็นการทั่วไป ให้นำเหล็กเส้นดังกล่าวต่อไปนี้เข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ต้องมีใบอนุญาตเสีย ผู้ใดจะนำเหล็กเส้นดังต่อไปนี้เข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่มีหนังสืออนุญาตมิได้คือ

เหล็กเส้น (บาร์และร๊อด) ตามประเภทพิกัดอัตราศุลกากรที่ ๗๓.๑๐ ที่ได้ผ่านเพียงการรีดร้อนและมิได้จัดทำมากไปกว่านี้ เฉพาะที่มีหน้าตัดเป็นรูปวงกลม รวมทั้งชนิดที่ทำเป็นข้อ๐อย ซึ่งมีขนาดตั้งแต่ ๕.๕ มม.ขึ้นไป แต่ไม่เกิน ๒๘ มม. แต่ไม่รวมถึงเหล็กเส้นชนิดดังต่อไปนี้

(๑) ชนิดที่เรียกว่า Free Cutting Carbon Steel ซึ่งมีกำมะถันผสมอยู่ไม่น้อยกว่า ๐.๘๘ % โดยน้ำหนัก

(๒) ชนิดที่นำเข้ามาใช้สำหรับผลิตเหล็กเชื่อมไฟฟ้า ซึ่งมีคาร์บอนผสมอยู่ไม่เกิน ๐.๑๕ % และมีซิลิกอนผสมอยู่ไม่เกิน ๐.๐๓ % โดยน้ำหนัก"

ในการควบคุมการนำเหล็กเส้นเข้าประเทศตามประกาศดังกล่าวแล้ว เป็นการควบคุมเฉพาะเหล็กเส้นที่มีขนาดตั้งแต่ ๕.๕ มิลลิเมตร ถึง ๒๘ มิลลิเมตร เท่านั้น เนื่องจากเป็นขนาดที่สามารถผลิตได้ในประเทศ และเป็นขนาดที่นิยมผลิตกันมากตามความต้องการของตลาด เหล็กเส้นขนาดที่ใหญ่กว่านี้ อันเป็นขนาดที่ใช้ในงานก่อสร้างใหญ่ ๆ ที่ต้องรับน้ำหนักมาก ๆ นั้น ยังคงสามารถนำเข้ามาในประเทศได้ อย่างไรก็ดี หากเกิดภาวะขาดแคลนเหล็กเส้นขนาดที่ถูกควบคุมการนำเข้านั้น ผู้ใช้หรือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนก็อาจขออนุญาตนำเข้าได้เป็นครั้งคราว

๔. <u>การควบคุมการส่งออก</u>

การส่งออกสินค้าทุกชนิดเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริม ถ้าการส่งออกนั้นไม่ก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนในทางเสียหายแก่ผู้ใช้ในประเทศ ดังนั้น จึงมีการส่งเหล็กเส้นออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้โดยเสรีมาตั้งแต่แรกเริ่ม จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๑๖ ประเทศไทยประสบกับปัญหาเหล็กเส้นขาดตลาด [๑] ดังนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาความขาดแคลนที่เกิดขึ้น ทางกระทรวงพาณิชย์ จึงได้ออกประกาศ (ฉบับที่ ๒๔) เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ เรื่อง "การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร" ได้ควบคุมการส่งเหล็กเส้นออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยให้ผู้ที่จะส่งเหล็กเส้นออก ต้องได้รับหนังสืออนุญาตจากกระทรวงพาณิชย์เสียก่อน

แม้ว่าปัจจุบันจะมีเหล็กเส้นเพียงพอที่จะใช้ในประเทศ กำลังผลิตก็มีเกินความต้องการในประเทศถึงเท่าตัว ทั้งผลผลิตเหล็กเส้นในสต๊อกก็มีค้างอยู่เป็น

---

[๑] ความจริงได้ปรากฏต่อมาในภายหลังว่า การขาดแคลนเหล็กเส้นในครั้งนั้น เป็นผลเนื่องจากการกักตุนเพื่อเก็งกำไร ซึ่งมีการคาดคะเนกันว่า ราคาเหล็กเส้นมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น.

จำนวนไม่น้อย แต่ประกาศดังกล่าวก็ยังมิได้ยกเลิกแต่อย่างใด เนื่องจากปัญหาของผู้ที่ส่งเหล็กเส้นออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศนั้น มิใช่ปัญหาในเรื่องการขอหนังสืออนุญาตจากกระทรวงพาณิชย์ แต่ปัญหาสำคัญคือ เรื่องการแข่งขันด้านการตลาดในต่างประเทศ รวมทั้งเรื่องคุณภาพของผลิตภัณฑ์ด้วย

๕. มาตรการอื่น ๆ

๕.๑ การลดอากรขาเข้า

เนื่องจากเกิดการขาดแคลนเศษเหล็กทั่วโลก ทำให้เศษเหล็กที่นำเข้าจากต่างประเทศมีราคาสูงขึ้น ตลอดจนการขึ้นราคาน้ำมันของกลุ่มผู้ผลิตน้ำมันในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ นั้น ทำให้วัตถุดิบในการผลิตต่าง ๆ ที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศมีราคาสูงขึ้นมาก ดังนั้น เพื่อเป็นการช่วยลดต้นทุนในการผลิตเหล็ก ทางกระทรวงพาณิชย์จึงได้ขอความร่วมมือจากกระทรวงการคลัง ให้พิจารณาลดภาษีนำเข้าของสินค้าเหล็กและเศษเหล็ก ซึ่งทางกระทรวงการคลังก็ได้พิจารณาเห็นสมควรด้วย จึงได้ประกาศลดอัตราอากรขาเข้าสินค้าเหล็กและเศษเหล็กถึง ๓ ครั้ง ตามประกาศของกระทรวงการคลังที่ ศก. ๑/๒๕๑๖ ที่ ศก. ๓/๒๕๑๖ และ ที่ ศก. ๔/๒๕๑๗ ซึ่งฉบับที่มีผลโดยตรงต่อผู้ผลิตเหล็กเส้นคือ ประกาศฉบับที่ ศก. ๑/๒๕๑๖ ซึ่งประกาศลดอัตราอากรขาเข้าของเศษเหล็ก จากอัตราปกติร้อยละ ๕ เหลือร้อยละ ๐.๕ และลดอัตราอากรขาเข้าของถ่านที่ใช้เป็นขั้วไฟฟ้าสำหรับใช้ในการหลอมเหล็กหรือเหล็กกล้า (Graphite Electrode) จากอัตราปกติตามราคาร้อยละ ๓๐ หรือตามสภาพกิโลกรัมละ ๖๐ บาท เหลือร้อยละ ๓ ตามราคา ซึ่งประกาศดังกล่าวยังมีผลใช้อยู่จนกระทั่งบัดนี้

๕.๒ การส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมผลิตเหล็กแบบสมบูรณ์แบบ (Integrated Steel Industry)

เนื่องจากความต้องการในผลิตภัณฑ์เหล็กในประเทศได้ขยายตัวอย่างมากในปี ๒๕๑๓ และเนื่องจากอุตสาหกรรมเหล็กในประเทศนั้น เป็นการผลิตในขั้นตอนสุดท้ายเท่านั้น คือการผลิตผลิตภัณฑ์เหล็กสำเร็จรูปจากเศษเหล็ก ฉะนั้น ทาง

รัฐบาลจึงได้มีการตั้งคณะอนุกรรมการเหล็กขึ้นเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๑๓ เพื่อพิจารณาส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กแบบสมบูรณ์แบบ ซึ่งทำการผลิตตั้งแต่ถลุงแร่เหล็ก จนกระทั่งเป็นผลิตภัณฑ์เหล็กสำเร็จรูปต่าง ๆ ในขั้นแรกโครงการนี้อยู่ในความดูแลของคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ทางกระทรวงอุตสาหกรรมได้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กแห่งชาติขึ้น รับผิดชอบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กของประเทศ และด้วยความช่วยเหลือของรัฐบาลออสเตรีย ภายใต้โครงการ Technical Assistance Programme ของประเทศออสเตรีย ได้ให้ความช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายภายในวงเงิน ๒ ล้านบาท เพื่อจัดทำการศึกษา สำรวจเบื้องต้นก่อนการลงทุนในโครงการอุตสาหกรรมผลิตเหล็กพรุน[๑] ซึ่งจะใช้เป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิตผลิตภัณฑ์เหล็กกล้าต่าง ๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของโครงการผลิตเหล็กกล้าสมบูรณ์แบบ รัฐบาลจึงได้จ้างบริษัทที่ปรึกษาร่วม Austromineral/Austroplan ดำเนินการศึกษาสำรวจเบื้องต้นตั้งแต่กลางเดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๐ ผลการศึกษาได้เสร็จสิ้นลงแล้ว ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๒๑ ผลการศึกษาโดยสรุป เน้นและชี้แนะว่าประเทศไทยควรจะเริ่มต้นพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กด้วยการผลิตเหล็กพรุนโดยใช้แก๊สธรรมชาติ[๒] ทั้งนี้เพื่อทดแทนเศษเหล็ก ซึ่งภาวะการณ์ของตลาดไม่แน่นอน อาจเกิดการขาดแคลนขึ้นได้ในอนาคต เหล็กพรุนนี้จะจำหน่ายให้กับโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเหล็กที่มีอยู่ในประเทศไทย ขนาดกำลังผลิตของโรงงานที่เหมาะสมคือ ๖๐๐,๐๐๐ เมตริกตัน/ปี การลงทุนทั้งสิ้นประมาณ ๒,๐๐๐ ล้านบาท ราคาเหล็กพรุนจะตกประมาณ ๑,๖๐๐ - ๑,๘๐๐ บาท/เมตริกตัน

---

๑ ดูลักษณะของเหล็กพรุนในภาคผนวก.

๒ คาดว่าแก๊สธรรมชาติจะนำมาใช้ได้ในราวปลายปี ๒๕๒๔

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับราคาแก๊สธรรมชาติ ตามภาวการณ์ด้านตลาดที่คาดการณ์ไว้ล่วงหน้า โรงงานดังกล่าวนี้ ควรจะดำเนินการผลิตได้ภายในปี ๒๕๒๖ ซึ่งขณะนี้มีบริษัทเอกชนภายในประเทศได้ดำเนินการศึกษาในรายละเอียด และเตรียมการจัดตั้งโรงงานผลิตเหล็กพรุนต่อไปแล้ว คือบริษัทสยามเฟอร์โรอินดัสตรี้ จำกัด และถ้าเหตุการณ์เป็นไปตามที่คาดไว้แล้ว อนาคตของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กเส้นในประเทศ อาจจะไม่ต้องพึ่งวัตถุดิบหรือเศษเหล็กจากต่างประเทศอีก ซึ่งคงจะทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง อันจะมีผลดีต่ออุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่ใช้เหล็กเส้นเป็นวัตถุดิบอีกทอดหนึ่งด้วย

๕.๓ การกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการผลิต การจำหน่าย การซื้อ การเก็บรักษา การเก็บสำรองและการป้องกันการกักตุนสินค้าเหล็กเส้น

เนื่องจากราคาสินค้าเหล็กเส้นมีแนวโน้มสูงขึ้น ประกอบกับทางกระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ได้สั่งเจ้าหน้าที่ออกตรวจโรงงานผลิตเหล็กเส้นรีดซ้ำ และปรากฏว่ามีเหล็กเส้นรีดซ้ำจำนวนมากผลิตไม่ได้ตามมาตรฐาน และถูกยึดไว้เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป ทางการจึงเกรงว่าจะทำให้เกิดการขาดแคลนและมีการกักตุนเพื่อเก็งกำไรขึ้น ดังนั้น ทางกระทรวงพาณิชย์จึงกำหนดให้มีการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือเหล็กเส้น ตามประกาศของคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด ฉบับที่ ๒๕ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๒๓ ซึ่งเหล็กเส้นเป็นสินค้าควบคุมในลำดับที่ ๘ โดยกำหนดมาตรการใช้บังคับทั่วราชอาณาจักรดังต่อไปนี้

"ข้อ ๓ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าควบคุมตามข้อ ๒ แล้วแต่กรณี ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้ผลิตจัดทำแผนการประจำปี แจ้งต่อเลขาธิการ โดยแสดงรายละเอียดของแต่ละเดือน ถึงชนิดและปริมาณสินค้าควบคุมที่จะผลิตจำหน่ายในราชอาณาจักร ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ใช้เอง และเก็บสำรอง รวมทั้งแจ้งกำลังผลิตของโรงงาน ตามแบบที่เลขาธิการกำหนดภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่

ประกาศนี้มีผลบังคับใช้ และให้แจ้งแผนการประจำปีสำหรับปีต่อไป ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๒ เดือนก่อนเริ่มดำเนินการ เว้นแต่เลขาธิการจะได้ผ่อนผันขยายระยะเวลาเป็นอย่างอื่น

ทั้งนี้ ให้ผู้ผลิตปฏิบัติตามแผนการประจำปีดังรายละเอียดที่ได้แจ้ง

(๒) ให้ผู้ผลิตจัดทำรายงานผลของการปฏิบัติการตามแผนการประจำปีใน (๑) โดยจัดทำรายละเอียดเป็นประจำเดือน ตามแบบที่เลขาธิการกำหนด ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไปทุกเดือน

(๓) ในกรณีที่ผู้ผลิตมีเหตุจำเป็นต้องลดการผลิตหรือหยุดการผลิตอันจะมีผลทำให้ปริมาณการผลิตประจำเดือนที่ได้แจ้งไว้ใน (๑) ลงเกินกว่าร้อยละ ๑๐ ให้ผู้ผลิตแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๓ วัน นับแต่วันมีเหตุจำเป็นนั้น พร้อมด้วยเหตุผล

ในกรณีที่ผู้ผลิตจะขอเปลี่ยนแปลงแผนการประจำปีที่ได้แจ้งไว้ใน(๑) ให้ขอความเห็นชอบจากเลขาธิการ และเมื่อได้รับความเห็นชอบจากเลขาธิการโดยอนุมัติจากประธานคณะกรรมการกลางฯ แล้ว จึงจะดำเนินการได้

(๔) ให้ผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรแจ้งชนิดและปริมาณสินค้าควบคุมที่นำเข้าทุกเดือน ตามแบบที่เลขาธิการกำหนด โดยยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไปทุกเดือน

(๕) ให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรแจ้งรายชื่อที่อยู่ของตัวแทนจำหน่าย ผู้จำหน่ายส่งสินค้าควบคุม หรือผู้ประกอบอุตสาหกรรมที่ใช้สินค้าควบคุมในการผลิต รวมทั้งวิธีการจำหน่ายเป็นประจำปี ตามแบบที่เลขาธิการกำหนด ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศนี้มีผลใช้บังคับ

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายชื่อดังกล่าวข้างต้น ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

(๖) ให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักร แจ้งที่อยู่ของสถานที่ตั้งของสถานที่เก็บรักษาสินค้าควบคุม ตามแบบที่เลขาธิการกำหนด ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงสถานที่เก็บรักษาสินค้าควบคุม ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามแบบที่เลขาธิการกำหนดภายใน ๗ วัน นับแต่วันเปลี่ยนแปลง

ในการนี้ ให้จัดทำรายละเอียดแสดงปริมาณการรับ-จ่าย และยอดสินค้าควบคุมคงเหลือของแต่ละแห่งเป็นประจำทุกเดือน ตามแบบที่เลขาธิการกำหนด แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไปทุกเดือน

(๗) ให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักร จัดทำบัญชีแสดงปริมาณการผลิต การนำเข้ามาในราชอาณาจักร การจำหน่าย และยอดคงเหลือประจำวัน ซึ่งสินค้าควบคุม เก็บรักษาไว้ ณ ที่ทำการ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้ทุกเวลา เว้นแต่ได้จัดทำบัญชีตามกฎหมายอื่นอยู่แล้ว ก็ให้ถือว่าได้ปฏิบัติตามประกาศนี้

ข้อ ๔ ในกรณีที่คณะกรรมการกลางฯ เห็นว่าสินค้าควบคุมที่จะผลิตหรือจำหน่ายตามแผนการประจำปีในข้อ ๓ (๑) ไม่เพียงพอแก่ความต้องการในการอุปโภคบริโภค อันจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน และเห็นว่าผู้ผลิตสามารถจะผลิตหรือจำหน่ายได้มากกว่าปริมาณที่แจ้ง คณะกรรมการกลางฯ จะสั่งเป็นราย ๆ ให้ผลิตเพิ่มขึ้นในปริมาณและระยะเวลาที่เห็นสมควร หรือให้จำหน่ายแก่ส่วนราชการหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดในปริมาณ ราคา และเวลาที่กำหนดก็ได้

นอกจากนี้ คณะกรรมการกลางฯ จะสั่งให้ผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าควบคุมตามข้อ ๒ กระทำการจำหน่ายสินค้าควบคุมให้แก่ส่วนราชการ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดในปริมาณ ราคา และเวลาที่กำหนดก็ได้

ข้อ ๕ ให้ตัวแทนจำหน่าย ซึ่งผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรได้แจ้งไว้ตามข้อ ๓(๕) แจ้งรายชื่อ ที่อยู่ของผู้ซื้อ และวิธีการจำหน่ายเป็นประจำเดือนตามแบบที่เลขาธิการกำหนด ภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไปทุกเดือน

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายชื่อดังกล่าวข้างต้น ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

ข้อ ๖ ผู้จำหน่ายสินค้าควบคุมตามประกาศฉบับนี้ จะต้องเป็นผู้มีรายชื่อที่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักร ได้แจ้งต่อเลขาธิการตามข้อ ๓(๕) หรือเป็นผู้ที่ตัวแทนของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรที่ได้แจ้งไว้ตามข้อ ๕

ข้อ ๗ ให้ผู้จำหน่ายสินค้าควบคุมตามประกาศฉบับนี้ ปฏิบัติดังต่อไปนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๒๓ เป็นต้นไป

(๑) จัดทำรายงานการรับสินค้า เพื่อจำหน่ายประจำเดือนโดยแสดงรายละเอียดถึงชนิด ปริมาณ และรายชื่อของบุคคลที่ตนได้รับสินค้าควบคุมมา แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่เลขาธิการกำหนด ภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไปทุกเดือน

(๒) แจ้งที่อยู่ สถานที่ตั้งของสถานที่เก็บรักษาสินค้าควบคุมตามแบบที่เลขาธิการกำหนดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๗ วัน นับตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๒๓ และห้ามมิให้เก็บสินค้าควบคุมไว้ในสถานที่อื่น นอกจากที่แจ้งไว้ หากมีการเปลี่ยนแปลง ให้แจ้งภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

(๓) ต้องจำหน่ายสินค้าควบคุมทุกวัน ทำการค้าตามปกติแก่ผู้ที่มาขอซื้อ

(๔) จัดทำบัญชีแสดงชนิดและปริมาณของสินค้าควบคุมที่ได้ทำการซื้อจำหน่าย และยอดคงเหลือประจำวันเก็บรักษาไว้ ณ ที่ทำการ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้ทุกเวลา เว้นแต่ได้จัดทำบัญชีตามกฎหมายอื่นอยู่แล้ว ก็ให้ถือว่าได้ปฏิบัติตามประกาศนี้

(๕) แจ้งชนิดและปริมาณของสินค้าควบคุมที่ได้รับมาจำหน่ายและยอดคงเหลือเป็นประจำเดือนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามแบบที่เลขาธิการกำหนด ภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไปทุกเดือน

(๖) จัดทำแผ่นป้ายขนาดไม่ต่ำกว่า ๖๐ X ๘๐ ซม. และตัวอักษรภาษาไทย ขนาดไม่สูงกว่า ๕ ซม. แสดงไว้ ณ สถานที่จำหน่าย มีข้อความว่า

"ผู้จำหน่ายสินค้าควบคุม" และแผ่นป้ายขนาดไม่ต่ำกว่า ๖๐ X ๘๐ ซม. และตัวอักษรภาษาไทยขนาดสูงไม่ต่ำกว่า ๕ ซม. โดยแสดงไว้ ณ ที่เก็บรักษาสินค้า มีข้อความว่า "สถานที่เก็บสินค้าควบคุม (ระบุชื่อสินค้าและชื่อของผู้จำหน่าย)" ในกรณีที่สถานที่จำหน่ายและสถานที่เก็บรักษาเป็นที่แห่งเดียวกัน ให้แสดงป้ายทั้งสองอย่าง

ข้อ ๘ ให้ผู้จำหน่ายสินค้าควบคุม นอกจากผู้จำหน่ายส่งสินค้าควบคุมตามข้อ ๖ จัดทำบัญชีแสดงแหล่งและปริมาณที่รับมา ปริมาณการจำหน่ายและยอดคงเหลือประจำวัน เฉพาะสินค้าควบคุมตามข้อ ๒(๑)(๒)(๗) และ (๘) เก็บรักษาไว้ ณ ที่ทำการ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้ทุกเวลา เว้นแต่ได้จัดทำบัญชีตามกฎหมายอื่นอยู่แล้ว ก็ให้ถือว่าได้ปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้"

ตามประกาศดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ได้มีการควบคุมในทุก ๆ ขั้นตอน นับตั้งแต่การวางแผนการผลิต การดำเนินการตามแผนการผลิต และการจำหน่ายทั้งของโรงงาน ของตัวแทนจำหน่าย และของผู้จำหน่ายส่ง ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดการรั่วไหลอันอาจทำให้เกิดการกักตุนขึ้นได้

อย่างไรก็ดี ก่อนประกาศมาตรการดังกล่าว ก็ไม่ปรากฏว่าจะมีการกักตุนเพื่อเก็งกำไรเกิดขึ้นเลย ทั้งนี้อาจเนื่องจากภาวะการก่อสร้างหดตัวลง อีกทั้งอัตราดอกเบี้ยยังสูงขึ้นอีกด้วย